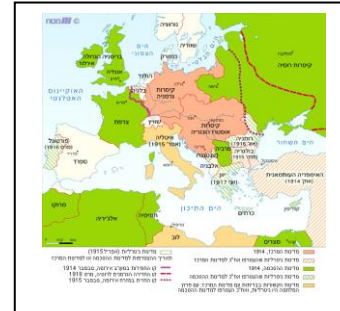

לצד מי?

התנועה הציונית בזמן מלחמת העולם הראשונה/ כתבה: מירב בורשטיין

מצב היהודים בזמן מלחמת העולם הראשונה. כאשר פרצה מלחמת העולם הראשונה היהודים היו מפוזרים בכל מדינות אירופה. הם נדרשו להתגייס לצבא כמו כל אזרחי המדינות. היהודים נלחמו בשני צדי המתרס. כ- 1.35 מיליון יהודים נלחמו בצבאות שהיו מעורבים במלחמת העולם הראשונה. בצבא הרוסי שירתו כ- 500,000 יהודים, בצבא האוסטרו-הונגרי כ- 320,000 יהודים, בצבא ארצות הברית כ- 250,000 יהודים, בצבא גרמניה, כ- 100,000 יהודים, בצבא צרפת כ- 55,000 יהודים ובצבאות האימפריה הבריטית כ- 50,000 יהודים. אומדן ההרוגים מבין החיילים היהודיים הוא מסביב ל- 170,000. כמו כן יש לקחת בחשבון שהתורכים שלטו בארץ ישראל וגורל היישוב היהודי שם היה נתון בידיהם. אם ההנהגה הציונית תתמוך בצד הלא-נכון של המדינות הלוחמות, העתיד המדיני של ארץ ישראל יהיה בסכנה.

במהלך המלחמה עמדה התנועה הציונית בפני בעיה:

האם לתמוך פוליטית באחד הצדדים או לנקוט קו מדיני ניטרלי עד סוף המלחמה?

היו בתנועה הציונית עמדות מנוגדות לגבי השאלה: האם לתמוך או לאו שאחד הצדדים הלוחם? האם לנקוט בניטרליות? חברים בתנועה הציונית טענו, שעמדה ניטראלית מביאה לשיתוקה של התנועה, ותמנע ממנה אפשרות להציג את דרישותיה בוועידת השלום שתתכנס למחרת המלחמה. הציונים הגרמנים תמכו בגרמניה באופן לא רשמי, וניהלו עם ממשלת גרמניה מו"מ על התחייבות גרמנית למתן צ'רטר. כמו כן הם הצליחו להפעיל לחץ על תורכיה למען היישוב היהודי בארץ. בבריטניה פעלה לטובת מדינות ההסכמה קבוצה של ציונים בולטים. הם גייסו צעירים יהודים לצבא הבריטי במסגרת "הגדודים העבריים" ובארץ פעלה לטובת בריטניה רשת הריגול של "ניל".

מטלה לתלמידים. ראשי התנועה הציונית נפגשים על מנת לגבש עמדה אחידה. האם תמיכה באחד הצדדים הנלחמים במלחמה? האם ניטרליות? כיצד לדעתכם עליהם לנהוג?

.....

.....

.....

.....

.....

מה היתרונות והחסרונות של כל הצעה?

דיון על ההצעות השונות במליאה

לתנועה הציונית היה הרבה מה להרוויח והרבה מה להפסיד כתוצאה מתמיכה באחד הצדדים המשתתפים במלחמת העולם הראשונה. מנהיגי הציונות בגרמניה טענו כי על התנועה להבטיח את קיומו של היישוב היהודי בארץ ולהשיג מנוף להשפעה על התורכים באמצעות תמיכה במדינות המרכז. מנהיגים ציוניים רבים טענו כי יש לתמוך במדינות ההסכמה ובמיוחד בבריטניה. הם הזכירו את תמיכתה העקבית של בריטניה בתנועה הציונית והאמינו כי תצליח לכבוש את ארץ ישראל מידי העות'מאנים ועמדתם התחזקה עם הצלחות בריטניה בחזית. לבסוף בחרה ההנהגה הציונית לאמץ **עמדה ניטרלית** במהלך רוב המלחמה. חשוב לדעת, כי ככל שהמלחמה התקרבה לסיומה היה ברור שבריטניה תכבוש את ארץ ישראל, לכן קראו עוד ועוד אישים בתנועה הציונית להדק את הקשר עם בריטניה. בסוף המלחמה כבר נקטה התנועה הציונית בעמדה ברורה התומכת בבריטניה